

HUDOBNÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmi, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

CIELE PREDMETU

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, ✓ hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám, ✓ intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom pomocné rytmické a intonačné prostriedky</p> <p>cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikulačné cvičenia, hlasové cvičenia</p> <p>metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, klasická notácia</p>

<p>✓ rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,</p>	<p>tónové okruhy napr. <i>s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d</i>; a i.; rytmické slabiky (<i>tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri</i>; a i.)</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii:</p> <ol style="list-style-type: none"> ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie) okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk vlastnoručne zhotovené nástroje Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkáľka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro) Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofón, zobcová flauta) slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka-dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch) dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo) <p>držanie nástrojov, tvorba tónu</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby, ✓ aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, ✓ verbalizovať atmosféru (charakter) hudby, ✓ vyjadriť hudbu pohybom, ✓ identifikovať základné estetické kategórie v hudbe, ✓ pohybovo improvizovať, ✓ syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku, ✓ nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, 	<p>vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby improvizácia pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p>
--	---

<p>kostýmy, rekvizity,</p> <p>✓ koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.</p>	<p>materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény</p> <p>rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách</p> <p>návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p>
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra ✓ tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi, ✓ hlasom realizovať rytmické a melodické modely, ✓ spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia), ✓ správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností</p> <p>obrázky, grafický i notový záznam piesne</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji, ✓ na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu, ✓ vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom, ✓ aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno–výrazový potenciál hudby, ✓ pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, ✓ podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby, 	<p>hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnická úroveň</p> <p>jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p> <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p> <p>skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ verbalizovať atmosféru hudby, ✓ hudbu vyjadriť pohybom, ✓ identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia, ✓ rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe, ✓ poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín, ✓ pohybom reagovať na počutú hudbu, 	<p>tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p> <p>vybrané skladby významných skladateľov s ukázkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom</p> <p>zoznam vypočítaných skladieb v triede napr. na nástenke</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none">✓ zapamätať si jednoduché choreografie,✓ pohybovo improvizovať, ✓ realizovať hudobno-dramatické činnosti, ✓ realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.	<p>Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p>
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Hlasové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, ✓ spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku, ✓ tvorivo pracovať s textom, rečou, ✓ tvorivo pracovať s hlasom, ✓ hlasom realizovať rytmické a melodické modely, ✓ hlasom realizovať rytmickú polyfóniu, ✓ ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>deklamácia, artikulácia</p> <p>rozšírená hlasová technika – tóny, ruchy, zvuky, efekty</p> <p>súčasné znenie rozličných rytmických modelov a celkov (napr. kánon, quodlibet, burdon, ostinato, speívanie v terciách, v sextách)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám, ✓ správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát, ✓ hrať na tzv. klasickom jednom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji, ✓ dodržať správny spôsob hry na nástroji, ✓ zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy, piesne podľa notového zápisu, 	<p>improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje</p> <p>hra na jednom tzv. klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)</p> <p>jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom), 	<p>elementárna improvizácia, kompozícia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie, 	<p>Sachsova-Hornbostelova klasifikácia, nástrojové skupiny</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a použiť ich v hudobnom procese 	<p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aktívne počúvať hudbu, 	<p>Aktívne počúvanie hudby skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pri počúvaní hudby rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, 	<p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ z počutej skladby odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia, 	<p>identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pri počúvaní hudby odlíšiť od seba dve rozličné štýlové obdobia, 	

<ul style="list-style-type: none">✓ vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne,✓ vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne,✓ pohybom reagovať na počutú hudbu,✓ zapamätať si jednoduché choreografie,	<p>budovanie triednej databázy odpočutých skladieb – aspoň tri štýlové obdobia</p> <p>návšteva koncertov a iných hudobných podujatí</p> <p>kritické myslenie, vkus, hodnoty</p> <p>stretnutia s umelcami domáceho regiónu</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela pohybové stvárnenie hudobno-vyjadrovacích prostriedkov hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnuť pohyb k hudbe, ✓ navrhnuť jednoduché choreografie, ✓ pohybovo improvizovať, ✓ podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, ✓ tvorivou dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho štýlového a historického obdobia. 	<p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika, integrácia s výtvarnou výchovou, literatúrou, príp. inými predmetmi</p> <p>integrácia s dejepisom</p>
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ spievať intonačne čisto, ✓ tvorivo pracovať s hlasom, ✓ správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát, ✓ hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji, ✓ podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu, ✓ tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom), ✓ prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5 – 7</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>hra na elementárnych hudobných nástrojoch</p> <p>hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)</p> <p>elementárna improvizácia, kompozícia</p> <p>vystúpenie pred obecnstvom (pred spolužiakmi, rodičmi)</p>

<ul style="list-style-type: none">✓ aktívne počúvať hudbu,✓ rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy,✓ rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje,✓ rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe,	<p>školské hudobné teleso, kapela (school band)</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor, mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor</p> <p>nástroje relatívne bežne používané v stredo európskej kultúre: napr. flauta, hoboje, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ, gitara, harfa, cimbal, bežné bicie nástroje</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno autora, ✓ sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia, ✓ rámcovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby, ✓ sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname, ✓ orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku, ✓ vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory 	<p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), podľa triedneho zoznamu vypočutých diel z 5. – 8. ročníka</p> <p>identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia</p> <p>notové záznamy skladieb pre sólo, pre rôzne komorné zoskupenia i ukážka jednoduchej partitúry pre orchester</p> <p>názvy štýlových období – gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, súčasná hudba</p> <p>meno jedného skladateľa z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa</p>
---	--

<p>venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a svetovej hudobnej kultúry, ✓ pohybom reagovať na počutú hudbu, ✓ zapamätať si jednoduché choreografie, ✓ navrhnuť pohyb k hudbe,✓ navrhnuť hudbu k pohybu, ✓ navrhnuť jednoduché choreografie, ✓ pohybovo improvizovať, ✓ zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov,	<p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, ✓ príp. zhotoviť a spracovať videozáznam projektu, ✓ diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte, ✓ koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom. 	<p>valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností</p> <p>kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekcia</p> <p>kritické myslenie</p> <p>návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p>
--	---

DOPLNOK PRE ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka v rámci doplnku sú určené za celý stupeň vzdelávania. Rozdelenie učebného obsahu do ročníkov v rámci 2. stupňa základnej školy je v kompetencii učiteľa, resp. školy.

Doplnok vychádza z platného *Vzdelávacieho štandardu vyučovacieho predmetu hudobná výchova* bez rozšírenia obsahového a výkonového štandardu.

Vymedzený obsah sa zapracuje do školského vzdelávacieho programu v súlade so stanovenými špecifickými cieľmi vyučovacieho predmetu hudobná výchova s dôrazom na špecifiká a charakteristiky danej národnostnej menšiny (maďarskej, nemeckej, rómskej, rusínskej, ruskej, ukrajinskej).

Vymedzený obsah sa implementuje do vyučovacieho procesu:

- a) bez navýšenia časovej dotácie – s využitím medzipredmetových vzťahov a prierezových tém v rámci povinnej hodinovej dotácie,
- b) s navýšením časovej dotácie z disponibilných hodín – postupovať podľa Štátneho vzdelávacieho programu (pozri aj *Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu*¹).

ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU

Žiaci poznajú:

- ľudové, autorské a regionálne piesne vlastnej národnostnej menšiny a ich funkčnosť v reálnom živote,
- významné osobnosti umenia a kultúry (napr. skladatelia, hudobníci, speváci, tanečníci vlastnej národnostnej menšiny), ich diela,
- ľudové hudobné nástroje typické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- ľudové tance, základné tanečné kroky charakteristické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- ľudové hudobno-pohybové hry, detské hry a tance, detské a ľudové piesne, príbehy, básne, charakteristické pre vlastnú národnostnú menšinu a daný región,
- ľudové zvyky, rodinné obrady (svadby, krstiny, pohreby) vlastnej národnostnej menšiny,
- umelecké súbory, divadlá, skupiny populárnej hudby v rámci svojho regiónu,
- podujatia (napr. folklórne festivaly, výstavy, prehliadky, tanečné, spevácke súťaže) spojené s kultúrou a umením národnostnej menšiny.

¹ http://www.statpedu.sk/files/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/zakladna-sola/manual/manual_zs_05112015.pdf

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p><i>K obsahovému štandardu sa nepridávajú ďalšie výkonové štandardy. Výkonový štandard určený v platnom vzdelávacom štandarde pre hudobnú výchovu zostáva nemenný.</i></p>	<p><i>Nižšie uvedený obsah je vymedzený z platného obsahového štandardu a implementuje sa do vyučovacieho procesu v zmysle doplnku.</i></p> <p>Hlasové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none">• ľudové piesne príslušnej národnostnej menšiny• autorské piesne príslušnej národnostnej menšiny• regionálne ľudové piesne príslušnej národnostnej menšiny <p>Inštrumentálne činnosti</p> <ul style="list-style-type: none">• ľudové hudobné nástroje príslušnej národnostnej menšiny• školské hudobné teleso charakteristické pre príslušnú národnostnú menšinu <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <ul style="list-style-type: none">• skladby hudobných skladateľov príslušnej národnostnej menšiny z rôznych štýlových období dejín hudby• nástrojové zoskupenia charakteristické pre príslušnú národnostnú menšinu

- vybrané skladby významných skladateľov s ukážkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom – v kontexte danej národnostnej menšiny
- orchester typických ľudových nástrojov danej národnostnej menšiny
- skupiny populárnej hudby danej národnostnej menšiny
- návšteva koncertov a hudobných podujatí v podaní predstaviteľov danej národnostnej menšiny
- piesne, klasická, ľudová, tanečná, populárna hudba danej národnostnej menšiny

Hudobno-pohybové činnosti

- hudobno-pohybové hry so spevom príslušnej národnostnej menšiny
- ľudový tanec, resp. kroky, časti tancov charakteristické pre príslušnú národnostnú menšinu

	<p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <ul style="list-style-type: none">• materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény – v kontexte danej národnostnej menšiny• návšteva hudobného, tanečného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu – od vybraných tvorcov/predstaviateľov danej národnostnej menšiny• hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom – v kontexte danej národnostnej menšiny
--	--